

2011-03-03

Dnr 43-2010:268

Beslut

efter riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Umeå Waldorfskola i Umeå kommun

Stiftelsen Umeå Waldorfskola

Sockenvägen 26

903 62 Umeå

info@waldorfumea.se

Riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Umeå Waldorfskola

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning syftar till att säkerställa skolpliktiga barns rätt till utbildning. Skolinspektionen ska bedöma om kommunen och skolor belägna i kommunen uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning.

Om en skolpliktig elev i en skola utanför det offentliga skolväsendet för barn och ungdom är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak ska huvudmannen för skolan, enligt skollagen, anmäla förhållandet till barnets hemkommun. Huvudmannen och skolan har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Huvudmannen och skolan måste då elev är frånvarande utan giltig orsak utan oskäligt dröjsmål utreda/undersöka vad frånvaron beror på och sätta in lämpliga åtgärder så att eleven får föreskriven utbildning. Om åtgärderna inte leder till att eleven fullgör sin skolplikt och frånvaron är stor ska huvudmannen anmäla detta till hemkommunen. Kommunen ska pröva om barnet ska åläggas skolgång där. Huvudmannen för en fristående skola ska även snarast till skolpliktig elevs hemkommun lämna uppgift om när elev börjar eller slutar vid skolan.

Skolinspektionens har vid den riktade tillsynen inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Umeå Waldorfskola inte funnit några brister som måste åtgärdas.

Däremot är styrelsens kännedom om frånvaron i stort vid skolan låg och skolledningens rutiner för information till styrelsen om frånvaron vid skolan kan förbättras.

Utöver detta har inte Skolinspektionen funnit annat än att författningarnas krav uppfylls inom området skolpliktsbevakning.

En framgångsfaktor som skolan lyfter fram är att man har en bra och väl fungerande elevhälsa på skolan i form av erfaren skolsköterska, kurator och specialpedagog. Skolan har dessutom tillgång till kommunens centrala elevhälsa där man kan få råd och stöd samt vägledning vid behov. Dessutom har man ett nära och väl uppbyggt samarbete och överlag en god kontakt med föräldrarna.

Bedömningar redovisas i bilaga 2.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit projektledare Jonas Nygren, undervisningsråden Elisabeth Fogelberg och Stefan Persson.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Lena Ålander

Undervisningsråd

Kopia till:

Umeå kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Bilaga 2 Beskrivning och bedömningar för Umeå Waldorfskola

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen undersöker Skolinspektionen ett avgränsat område i ett begränsat antal kommuner och skolor. Målet med denna riktade tillsyn är att bedöma om kommuner och huvudmän för fristående skolor samt skolor belägna i kommunerna uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning. Syftet med detta är att säkerställa alla skolpliktiga barns rätt till utbildning.

Bestämmelser om skolpliktsbevakning finns i skollagen. Den nya skollagen trädde ikraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram till dess.

De frågeställningar som ska besvaras inom ramen för den riktade tillsynen är följande.

- Har kommunen fungerande rutiner för bevakning av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda i kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt?
- Har kommunen och skolorna fungerande rutiner för frånvarorapportering?
- Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?
- Lämnar huvudmannen för de fristående skolorna snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?
- Har skolorna fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande och för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?
- Vilka strategier tillämpar skolorna för att få eleven att åter delta i undervisningen?

Umeå Waldorfskola ingår i Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning. Verksamheten besöktes den 28 oktober 2010 av Lena Ålander och Stefan Persson. Den riktade tillsynen omfattar 50 skolor och 28 kommuner. Tillsynen kommer att resultera i dels en övergripande rapport, dels ett beslut med bedömningar för respektive huvudman och skola där Skolinspektionen bland annat tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från huvudmannen och skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med representanter för huvudmannen samt skolledningen och representanter för personalen vid skolan.

Företrädare för huvudmannen och rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

Beskrivning och bedömningar för Waldorfskolan

Huvudman för skolan är stiftelsen Umeå Waldorfskola med organisationsnummer 894001-2076. Verksamheten vid Umeå Waldorfskola startade läsåret 1978 och omfattar läsåret 2010/11 grundskolans årskurser 1–9 och treårig gymnasieutbildning. Skolan har tillstånd för speciell pedagogik i form av Waldorfpedagogik. Waldorfskolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94 och för de frivilliga skolformerna, Lpf 94. Skolan som har cirka 230 elever har sin verksamhet i flera skolbyggnader som är väl anpassade för ändamålet. De flesta eleverna är folkbokförda i Umeå kommun.

Waldorfskolan är enligt skolledningen politiskt och religiöst obunden och kännetecknas av en helhetssyn på elevens utveckling. Skolan drivs av en stiftelse med ett stiftelseråd. Stiftelsen har det ekonomiska och juridiska ansvaret för skolan och kollegiet med skolledningen har det pedagogiska ansvaret. Ledningsgruppen, som är tillsatt av Stiftelserådet, består av pedagogiskt och administrativt ansvariga samt elevvårdsansvarig och en representant för kollegiet, vilka tillsammans utgör rektorsfunktionen. Kollegiet består av pedagoger i verksamheten och ansvarar för det dagliga arbetet i skolan. Den kollektiva skolledningen är väl förtrogen med verksamheten och leder den på ett tydligt sätt.

Har skolan fungerande rutiner för frånvarorapportering?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § första stycket skollagen, 3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Waldorfskolan har rutiner för frånvarorapportering som ser olika ut för de olika årskurserna. Det finns inget datoriserat system på Waldorfskolan. Klassläraren kontrollerar varje morgon vilka som är anmälda frånvarande. Föräldrarna är överlag bra på att meddela frånvaron. Vissa lärare för in uppgifter elektroniskt via dator, medan andra lärare för in uppgifter i en klassbok eller kalender, beroende på om klassrummet eller arbetsrummet har uppkoppling eller ej. I exempelvis årskurs 8 kontrollerar klassföreståndaren sjukanmälningarna på mailen varje morgon. Under skoldagen rapporteras frånvaro in från andra ämneslärare som på skolan benämns facklärare. Vårdnadshavarna har blivit informerade om vikten av att anmäla frånvaro. I årskurs 9 finns en klasspärm och läraren tar kontakt med vårdnadshavare så snart som möjligt och samma dag vid icke anmäld frånvaro.

Enligt intervjuer fungerar de olika rutinerna för frånvarorapporteringen väl och både personal och skolledning har en god bild över situationen. Skolan menar att man inte heller har just någon ogiltig frånvaro.

Då man har ett klassläraresystem i hela grundskolan finns en daglig direktkontakt och kontroll över elevernas närvaro. Skolan har också ett gott samarbete och en god kontakt med föräldrarna. Vid behov kan också skolans elevhälsa kopplas in.

Vid hög frånvaro kontaktas vid behov socialtjänsten. Även skolförvaltningen i hemkommunen informeras och det finns ett upparbetat samarbete mellan Waldorfskolan och hemkommunerna och då särskilt sedan lång tid med Umeå kommun. Administratören har ansvar för detta.

Stiftelserådet får rapporter om enskilda elever som har hög frånvaro och om dessa lett till kontakter med socialtjänsten eller BUP.

Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Huvudmannen uppfyller sin anmälningsskyldighet till kommunen genom att skolans kanslist meddelar elevens hemkommun om en elev har hög frånvaro utan giltig orsak. Regelbunden rapportering sker månadsvis i Procapita till förvaltningen i hemkommunen. Waldorfskolans elevhälsa, som alltid är tidigt inkopplad vid elevärenden med hög frånvaro, menar att det finns en bra och upparbetad kontakt med den centrala elevhälsan i Umeå kommun där man också får en god respons.

Lämnar huvudmannen snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

9 kap. 15 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

De flesta elever vid Waldorfskolan går hela sin grundskoletid från årskurs 1 och till årskurs 9 på skolan. Skolans kanslist registrerar elevärenden och händelser kring in- och utflyttning. Folkbokföring inom Umeå kommun registreras genom ett särskilt system. Man har även regelbundna elevregistreringsträffar med Umeå kommuns ansvar.

riga administratör. Skolan meddelar också inom ett par dagar när en elev börjar eller slutar vid skolan. Det går några elever från andra kommuner på skolan, men majoriteten kommer från den egna kommunen. Intervjuad personal menar att det är viktigt att skolan får veta om en elev verkligen tas emot på en annan skola vid interkommunala flyttningar och att direktkontakt tas med mottagande skola.

Har skolan fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Det finns upparbetade och fungerande rutiner för hur klasslärare, elevhälsa och skolledning ska agera vid frånvaro. Elevhälsan kopplas in vid enskilda elevärenden och kontakt tas med elev och förälder direkt. Då skolan arbetar förebyggande och har kontakt mellan lärare och elev menar skolan och de intervjuade att man har möjligheter att utreda orsaker till frånvaro. Vid eventuell ogiltig frånvaro kontaktar klassläraren alltid föräldrarna. Inga elever skolkar regelbundet enligt intervjuer. Inom arbetslaget och i kollegiet lyfts alltid de elever som har hög frånvaro. Klassläraren pratar med eleven och vårdnadshavarna och det leder i de flesta fall till ett gott resultat. "Skolan reagerar alltid direkt och vi ger aldrig upp". I förekommande fall tas också kontakt med de sociala myndigheterna och barn- och ungdomspsykiatri, BUP.

En klasslärare tar vid intervju upp problemet med föräldrar som tar med sig sina barn på resor som varar över längre tid. Sådana önskemål från föräldrar har ökat. Det finns riktlinjer som skolan fastställt om vad klasslärarna får bevilja. Det rör sig upp till tre dagar. Ledighet därutöver och upp till en vecka ska beviljas av skolledningen. Om föräldrarna åker bort med eleverna utöver vad som beviljas av skolan är det ogiltig frånvaro. Sådana fall dokumenteras och hänskjuts till stiftelserådet. Vid över en veckas ogiltig frånvaro krävs alltid läkarintyg. För att komma tillrätta med olovlig frånvaro kan skolan kalla till elevvårdskonferens.

Har skolan fungerande rutiner för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Vid intervjuer uppger personalen att skolan har väldigt få elever med hög ogiltig frånvaro och enligt skolans statistik fanns inga elever i årskurs 7–9 med ogiltig frånvaro över 20 procent vid tillsynstillfället. Vid förekommande enstaka fall har all personal, från klasslärare, arbetslaget, elevhälsan och skolledningen enligt uppgift agerat framgångsrikt så att man lyckats bryta elevers frånvaro utifrån gemensamma rutiner som skolan tagit fram. Där finns en arbetsgång som beskriver hur exempelvis elevhälsan ska kontaktas. Även det upparbetade samarbetet och den nära kontakten med föräldrarna har avgörande betydelse. Från kommunens centrala elevhälsa kan skolans elevhälsa också få handledning och stöd vid behov.

Kontakt tas med socialtjänsten i vissa fall, men samarbetet med socialtjänsten kan enligt skolan utvecklas. När det gäller kontakt med BUP så uppger personalen att det råder ett gott samarbete.